

Identifikácia nástrojov použitých pri nedovolených úpravách ručných strelných palných zbraní a pri výrobe nábojov z hľadiska potrieb kriminalisticko-bezpečnostnej praxe

Anotácia: Článok prináša pohľad na možnosti identifikácie nástrojov použitých pri nedovolených úpravách ručných strelných zbraní a pri výrobe nábojov z hľadiska potrieb kriminalisticko-bezpečnostnej praxe. Poukazuje na nevyužívanie tejto možnosti pri znaleckom skúmaní a na absentujúcu kategorizáciu uvedených druhov zbraní v kriminalistike.

Kľúčové slová: nástroj, identifikácia, podomácky upravená, vyrobená zbraň, náboj.

1. Úvod

Z kriminalisticko-bezpečnostnej praxe je známe, že mnoho páchatel'ov v snahe vyhnúť sa odhaleniu a usvedčeniu zo spáchania trestného činu, pri ktorom boli použité zbrane, si tieto zbrane nelegálne upravuje, aby ich nebolo možné znaleckým skúmaním identifikovať – získať dôkazy na rozhodnutie o protiprávnom skutku. Väčšina občanov pozná kriminalistické metódy a prostriedky používané pri znaleckom skúmaní, prostredníctvom ktorých sa identifikujú zbrane, a to s využitím nábojníc a striel, ktoré z nich boli vystrelené. Tieto vedomosti získali nielen štúdiom dostupnej kriminalistickej literatúry, ale aj z mediálnych prostriedkov – oznamujúcich usvedčenie páchatel'a trestného činu podľa identifikácie jeho zbrane. Mnohí páchatelia sú presvedčení o tom, že ak vykonajú nedovolenú úpravu zbrane (najčastejšie zmenou tvaru niektorých častí zbrane), zabránia získaniu porovnávacieho materiálu potrebného na identifikáciu zbrane, a teda aj ich trestnému postihu. Presvedčili ich o tom niektoré prípady z praxe. Vykonávané nedovolené úpravy zbraní majú rôznu technickú variabilitu.

Najčastejšie však páchatelia volia mechanické úpravy tých častí zbrane, ktoré vytvárajú na nábojniciach a strelách stopy, ktoré sú v znaleckom skúmaní využívané pri identifikácii. Ide hlavne o mechanické (v ojedinelých prípadoch aj chemické) poškodenie vývrtu hlavne, nábojovej komory, záveru, ale aj ďalších častí zbrane s prihliadnutím na jej konštrukčný systém. Z kriminalistickej praxe je známe, že nejde len o zbrane pochádzajúce z nedovolenej výroby, ale aj o zbrane, ktoré sú v legálnej držbe. Páchatel' si je vedomý, že zbraň, ktorú má v legálnej držbe a pri ktorej vzniklo podozrenie, že mohla byť použitá na spáchanie trestného činu (napr. trestný čin pytliactva), musí po výzve odovzdať na skúmanie. Vie, že prostredníctvom znaleckého skúmania (identifikáciou) sa môžu získať dôkazy o použití zbrane pri spáchaní protiprávneho skutku, ktoré budú použité proti nemu. Na zmarenie úspešného identifikačného skúmania použije nedovolenú úpravu zbrane a – ako už bolo uvedené – prekazí ňou získanie porovnávacieho materiálu odrážajúceho pôvodné vlastnosti zbrane, t. z. vlastnosti, ktoré mala v čase jej použitia pri spáchaní protiprávneho skutku. V kriminalistickej praxi zisťujeme, že s takýmto protiprávnym konaním sa maria aj výsledky vyšetrovania.

Znehodnocovanie zbraní páchatel'mi s cieľom zmať ich úspešnú identifikáciu je z kriminalistického hľadiska charakteristické variabilitou ich znehodnocovania. Kriminalistickým skúmaním je pri znehodnocovaní možné zistiť použitie viacerých nástrojov a strojných zariadení, ktorých používaním vznikajú na povrchových častiach zbraní nové kriminalisticko-technické stopy. Tieto stopy vytvárajú predpoklady na identifikovanie nástroja, ktorý ich vytvoril, t. z. nástroja, ktorý bol použitý na znehodnotenie zbrane.

Vytvorené stopy poskytujú aj ďalšie informácie, ktoré môžu byť využité už v štádiu pátrania po páchatel'ovi a potom počas vykonávania ďalších vyšetrovacích úkonov.

Pomáhajú zistiť významné skutočnosti, ku ktorým patrí napríklad zistenie, či vlastník zbrane vykonal jej znehodnotenie sám, alebo ho vykonal iná osoba, ktorú o znehodnotenie požiadal atď.

Zadržané zbrane nelegálnej úpravy, resp. výroby sú neoddeliteľnou súčasťou kriminalistického skúmania. O tom, že skúmanie zbraní nelegálnej výroby¹ je v kriminalisticko-bezpečnostnej praxi aktuálne, svedčí aj množstvo predložených zbraní orgánmi činnými v trestnom konaní na skúmanie KEÚ PZ uvedených v tab. č.1.

Tab. č. 1 Počet skúmaných zbraní na KEÚ PZ za obdobie od 1. 1. 2008 do 1. 10. 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013 (1. 10.)
Počet skúmaných zbraní	1231	1754	1539	1718	1555	1390
Počet zbraní nelegálnej výroby	150	210	157	191	191	192
% zbraní nelegálnej výroby	12,19	11,97	10,20	11,12	12,28	13,81

Ako už bolo uvedené, tak v minulosti, ako aj v súčasnosti dochádza k úprave a výrobe zbraní, či už v domácich, alebo priemyselných podmienkach, a to použitím bežných alebo priemyselných nástrojov a zariadení. Pritom práve toto zisťovanie „modu operandi“ je podstatné pri získavaní a odhaľovaní týchto páchatel'ov, kde na základe rozsahu úprav možno určiť technické vedomosti a schopnosti osoby, ktorá úpravy vykonala.

Okrem nedovolennej úpravy zbraní sa v kriminalistickej praxi bežne stretávame aj s podomácky laborovanými nábojmi, kde úroveň laborácie môže pomôcť identifikovať používané nástroje a technické prostriedky, ktorými bola laborácia vykonaná. Taktiež môže na základe určenia praktických skúseností a vedomostí odhaliť osobu, ktorá laboráciu vykonala.

Ďalšou kategóriou skúmaných zbraní uvedeného druhu sú legálne držané zbrane, ktoré páchatel' po spáchaní trestného činu, prípadne priestupku, nedovolenou úpravou čiastočne znehodnotil, a tak sťažil vykonanie kriminalistickej identifikácie. K takémuto znehodnoteniu zbraní dochádza krátko po spáchaní trestného činu, pri ktorom boli použité. Znehodnocované sú zbrane staršej výroby, ale aj zbrane vyrobené nedávno, a to bez zníženia ich finančnej hodnoty v dôsledku poškodenia. Páchatelia sú si vedomí toho, že ak budú usvedčení zo spáchania trestného činu, budú aj potrestaní. S trestom prichádza najčastejšie aj strata oprávnenia držať alebo nosiť v budúcnosti zbraň.

Napriek týmto podstatným skutočnostiam nebol na KEÚ PZ za posledných 15 rokov zaznamenaný ani jeden prípad potvrdenia individuálnej zhody nástroja použitého pri nedovolennej úprave, resp. oprave zbrane, a to z dôvodu **nepredloženia týchto nástrojov na skúmanie**. Prax však poukazuje na to, že sa vyskytujú prípady protiprávneho konania, ktorým je nedovolená úprava zbraní sledujúca zmarenie jej identifikácie. Ukazuje sa, že v budúcnosti bude potrebné v tejto oblasti prijať účinnejšie opatrenia na zdokonalenie odbornej úrovne policajtov podieľajúcich sa na odhaľovaní a vyšetrovaní uvedeného druhu trestnej činnosti.

2. Znalecké skúmanie

Znalec použitím metód a prostriedkov kriminalistickej balistiky určí, či ide o nelegálne vyrobenú, resp. upravenú zbraň, z dôvodu jej kategorizácie v zmysle súčasnej právnej úpravy². Je nutné poznamenať, že na súdnych pojednávaníach sa znalci často stretávajú s otázkou, či je možné, aby túto výrobu, resp. opravu zbrane vykonala osoba so základnými, resp. odbornými znalosťami. Všeobecne je možné vzhľadom na vykonanie opravy, resp. úpravy odpovedať na túto otázku, avšak je to odpoveď na základe osobných skúseností znalca. Chýbajúca kriminalistická kategorizácia zbraní v zmysle ich výroby (znalosti

¹ Zbraňami nelegálnej výroby sa myslia podomácky vyrobené a upravené zbrane.

² Zákon č. 190/2003 Z.z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

a vedomosti páchatel'a) má za následok prehliadnutie dôležitých dôkazov už pri domových prehliadkach, kde nie sú zaistené stopy v podobe možných nástrojov a prístrojov použitých pri výrobe, resp. úprave zbraní. Smernica³ vydaná pre kriminalistických technikov uvádza iba zaistenie prostriedkov na laboráciu nábojov. O zaistení nástrojov vhodných na skúmanie k zaisteným zbraniam sa nezmieňuje. Taktiež je nutné uviesť, že pracovníci zodpovední za zaisťovanie stôp nemajú vždy potrebné vedomosti na to, aby vedeli určiť, či nástroje nachádzajúce sa v prehliadanom priestore mohli slúžiť na úpravu zbrane, resp. laboráciu nábojov. Tento problém je možné v praxi vyriešiť tým, že na obhliadke miesta činu, kde je predpoklad zaistenia podomácky vyrobených, resp. upravených zbraní, bude prítomný aj znalec z oblasti kriminalistickej balistiky, prípadne kriminalistickej mechanoskopie.

2.1 Identifikácia nástrojov použitých pri nedovolených úpravách ručných strelných palných zbraní

Pri skúmaní nástrojov a technických zariadení môžu byť využití znalci z kriminalistickej mechanoskopie, ktorí majú v tejto oblasti vzhľadom na časté skúmanie nástrojov väčšie vedomosti a skúsenosti. Výsledkami ich skúmania je možné potvrdiť, resp. vyvrátiť použitie zaistených nástrojov a technických zariadení použitých na ich výrobu alebo úpravu. Potvrdenie individuálnej zhody nástroja so stopami na predloženej zbrani pomáha usvedčiť páchatel'a, že daný nástroj bol použitý pri úprave zbrane.

Výsledky kriminalistického skúmania metódami a prostriedkami kriminalistickej mechanoskopie môžu byť využité pri:

- a) individuálnej identifikácii:
  - nástrojov použitých na opracovávanie, ako aj na uchytávanie hlavných častí zbraní pri ich výrobe, resp. úprave;
- b) určenie druhovej alebo skupinovej príslušnosti:
  - akým prístrojom, prípadne nástrojom došlo k úprave častí zbraní,
  - akým nástrojom a akým spôsobom bol poškodený vývrt hlavne,
  - akým nástrojom došlo k znehodnoteniu dotykových plôch umožňujúcich individuálnu komparáciu objektov skúmania v kriminalistickej balistike (lôžková plocha pre dno nábojnice, zápalník, vyťahovač a vyhadzovač).

2.2 Identifikácia nástrojov použitých pri výrobe a laborácii streliva

Tak pri zbraniach, ako aj pri strelive sa stretávame s výrobou nábojov v domácich podmienkach. Ide buď o kompletnú výrobu nábojov vyrobením nábojnice a strely, alebo častejšie o laboráciu nábojov použitím kompletných sád, ktoré je možné legálne zakúpiť.

Výsledky kriminalistického skúmania metódami a prostriedkami kriminalistickej mechanoskopie môžu byť využité pri:

- a) individuálnej identifikácii:
  - nástrojov použitých na opracovávanie, ako aj na uchytávanie častí streliva pri ich výrobe, rekalibrácii nábojníc, odlievaní striel atď.
- b) určenie druhovej alebo skupinovej príslušnosti:
  - akým prístrojom, prípadne nástrojom došlo k úprave častí zbraní,
  - akým technologickým postupom bola osadená strela do hrdla nábojnice,
  - akým technologickým postupom bola osadená zápalka do dna nábojnice.

---

³ Smernica pre výkon znaleckej činnosti a odbornej činnosti v Policajnom zbore. Bratislava : Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru Slovenskej republiky, 2006, s.18 -28, ISBN: 80-969623-9-6.

2.3 Modus operandi nedovolennej úpravy zbraní na zmarenie ich identifikácie

Dôkazy získané znaleckým skúmaním nedovoleným spôsobom upravených zbraní, ako aj nábojov a ich komponentov umožňujú orgánom činným v trestnom konaní a súdom vytvoriť si obraz nielen o psychických a fyzických vlastnostiach páchatel'a, ale aj o ďalších skutočnostiach charakterizujúcich jeho protiprávne konanie. Získané dôkazy môžu byť využité aj pri prijímaní komplexných preventívnych opatrení.

Znalci vykonávajúci skúmanie uvedených druhov zbraní vo svojich posudkoch uvádzajú aj získané poznatky o použitých nástrojoch, o spôsoboch a postupoch páchatel'ov pri ich znehodnocovaní.

Pri skúmaní modu operandi nedovolennej úpravy zbraní tvoria osobitnú skupinu reaktivované expanzné a úradne znehodnotené zbrane. Z kriminalistického hľadiska sú zaujímavé zachovaním svojho pôvodného tvaru, ktorý ich upravovateľ zachoval, zatiaľ čo vnútorný mechanizmus zbrane upravil tak, aby splňal jeho požiadavky na strelnú palnú zbraň. Tieto druhy zbraní sú z hľadiska súčasnej právnej úpravy hodnotené ako nedovolené zbrane, čo je dôvodom na ich znalecké skúmanie.

2.4 Navrhovaná kategorizácia zbraní

Kriminalisticko-bezpečnostná prax poukazuje na nutnosť vytvorenia kriminalistickej kategorizácie uvedených druhov zbraní. Je to z viacerých dôvodov. Kategorizácia zbraní uvedená v súčasnom zákone o zbraniach a strelive môže byť v kriminalisticko-bezpečnostnej praxi využitá len okrajovo, pretože nespĺňa jej špecifické nároky. Z uvedeného dôvodu je potrebné vytvoriť kategorizáciu zbraní, ktorá by našla využitie v kriminalisticko-bezpečnostnej praxi, a to počnúc jej využitím pri pátraní po páchatel'ovi a končiac jeho usvedčovaním z protiprávneho konania. Potreba navrhovanej kategorizácie uvedených druhov zbraní je potrebná aj z hľadiska voľby kriminalistických metód a prostriedkov na ich skúmanie. Vychádzajúc z požiadaviek kriminalisticko-bezpečnostnej praxe, navrhujeme uvedené druhy zbraní kategorizovať podľa nasledujúcich kritérií:

a. Kategorizácia zbraní podľa podielu pracovných úkonov ich výrobcu:

- **kompletne vyrobené** – ide o zbrane, ktorých všetky časti pochádzajú z individuálnej nedovolennej výroby,
- **čiasťočne vyrobené** – ide o zbrane, ktorých časť súčiastok pochádza z priemyselnej výroby a časť z individuálnej nedovolennej výroby,
- **prerobené** – ide o zbrane, pri ktorých bola pôvodná funkcia protiprávne zmenená, napríklad prerobenie plynových zbraní (tzv. vzduchoviek) na palné zbrane.

b. Kategorizácia podľa technickej úrovne (zručnosti) zbraní:

- **vysoká technická úroveň** – ide o zbrane, pri ktorých technická úroveň vyhotovenia je vysoká, a to bez rozdielu, či boli vyrobené ručne, alebo boli použité strojné zariadenia. Túto skutočnosť dokáže posúdiť len odborník. Výroba týchto zbraní vyžaduje odborné vedomosti,

- **primitívne zbrane** – ide o zbrane, na ktorých vyhotovenie postačujú základné zručnosti a vedomosti a jednoduché nástroje dostupné v obchodnej sieti,
- **zbrane s prvkami strojovej (bežnej) a ručnej výroby** – ide o zbrane, ktoré môžu byť vyrobené v domácich podmienkach s použitím bežne dostupných nástrojov, ale aj strojných zariadení (jednoduché sústruhy, brúsky),
- **zbrane vyrobené strojovou výrobou vysokej úrovne** – ide o zbrane vyrobené s použitím špeciálnych prístrojov a nástrojov nachádzajúcich sa v strojárskych dielňach, prípadne priamo v zbrojárskych podnikoch.

Túto kategorizáciu možno obdobným spôsobom využiť aj pri výrobe a laborácii streliva.

3. Metódy a prostriedky používané pri znaleckom skúmaní

Kriminalistika si počas svojho vývoja vypracovala vzhľadom na potreby kriminalisticko-bezpečnostnej praxe veľa metód a prostriedkov skúmania. Do arzenálu jej metód patria aj kriminalisticko-technické metódy skúmania, ktorými sa skúmajú objekty kriminalistickej techniky (osoby a veci). Špeciálne metódy kriminalistickej techniky sa delia podľa jej vedných odborov vychádzajúcich z objektov a cieľa skúmania. To však neznamená, že objekt je skúmaný len metódami jedného vedného odboru kriminalistickej techniky. Príkladom môže byť nájdená ručná strelná palná zbraň na mieste činu, ktorá je skúmaná metódami a prostriedkami kriminalistickej balistiky, ale môže byť skúmaná aj metódami a prostriedkami kriminalistickej daktyloskopie s cieľom identifikovania osoby, ktorá držala uvedenú zbraň. Rozhodujúcim pre výber metód skúmania a skúmania konkrétneho objektu sú požiadavky praxe – zabezpečenie dôkazov potrebných na objasnenie kriminalisticky relevantnej udalosti.

Pri skúmaní protiprávne upravených (resp. znehodnotených) zbraní a streliva sa v kriminalisticko-bezpečnostnej praxi využívajú viaceré metódy a prostriedky vedných odborov kriminalistickej techniky. Do úvahy prichádzajú najmä metódy a prostriedky z týchto vedných odborov kriminalistickej techniky:

- kriminalistická balistika (zisťovanie druhu vývrtnu hlavne, funkčnosti zbraní, stupeň úpravy atď.),
- kriminalistická mechanoskopia (zisťovanie stôp po nástrojoch atď.),
- kriminalistická metalografia (zisťovanie odstránených výrobných čísel atď.),
- kriminalistická chémia (zisťovanie použitých látok a vzniknutých prvkov pri poškodení vývrtov hlavni atď.).

Pri zisťovaní nelegálnych úprav zbraní a streliva musí znalec kriminalistickej balistiky spolupracovať so znalcami uvedených odvetví.

4. Konkrétne príklady využitia ďalších kriminalisticko-technických metód a prostriedkov kriminalistickej techniky v súčinnosti s kriminalistickou balistikou.

4.1 Kriminalistická mechanoskopia

Ako už bolo uvedené, ani v súčasnosti, ani počas spätne overiteľných cca 15 rokov nebolo zaznamenané žiadne skúmanie predložených nástrojov použitých pri nedovolených úpravách ručných strelných palných zbraní. Dôvodom je nepredloženie týchto nástrojov na

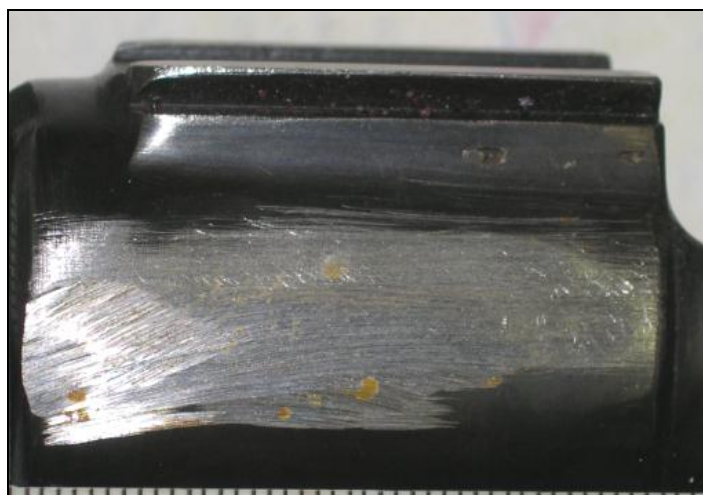
skúmanie, pričom z kriminalistického hľadiska je nástrojom každý predmet, ktorý sa použije na vykonanie úkonov súvisiacich s kriminalisticky relevantnou udalosťou.

Ojedinelým prípadom⁴ bolo skúmanie krátkej ručnej palnej zbrane, samonabíjacej pištole značky Heckler & Koch, model USP, kde bolo zistené, že na určitých dotkových plochách (lôžkovej plochy pre dno nábojnice, zápalníka, vyťahovača a vyhadzovača) sa nachádzajú mechanoskopické stopy poukazujúce na opracovanie mechanickým abrazívnym spôsobom (brúsením brúsny kotúčom, pilníkom, brúsny papierom, voľným brusivom a pod.). Tieto stopy nie sú vhodné na individuálnu identifikáciu nástroja, ktorým boli vytvorené, ale sú vhodné na určenie druhovej príslušnosti nástroja použitého na ich vytvorenie. V tomto prípade bol použitý brúsny kotúč, pilník, brúsny papier. Kriminalistickým skúmaním bolo zistené, že cieľom vykonania týchto úprav bolo znemožniť individuálnu identifikáciu zbrane. Napriek týmto skutočnostiam došlo mikroskopickou komparáciou k určení totožnosti zbrane podľa „vystrelenej“ nábojnice.

S úpravou záverových častí zbrane sa znalci ojedinele stretávali aj v rámci zbraňových amnestií.

4.2 Kriminalistická metalografia

Najčastejšie využívaná metóda využívaná na zisťovanie odstránených, resp. pozmeňovaných výrobných čísiel. Každá zbraň predložená na kriminalistické skúmanie je podrobená zisťovaniu výrobných čísiel. Znalec z kriminalistickej balistiky zisťuje výrobné čísla u konkrétnych výrobcov na ich štandardných miestach. V prípade, že sa tam nachádzajú stopy po pozmeňovaní, odovzdá tieto zbrane na znalecké skúmanie na úseku kriminalistickej metalografie s tým, že znalca upozorní na skutočnosť, kde by sa výrobné číslo malo nachádzať. Potom sa príslušnou metódou výrobné číslo zviditeľní. Tieto metódy sú založené na využívaní zmeny kryštalickej stavby kovu dynamickým pôsobením. Ako jeden z príkladov možno uviesť zviditeľnenie výrobného čísla opakovacej guľovnice značky Mauser, kalibru 8 x 57 mm JS⁵. Skúmaním predloženej zbrane bolo zistené, že na puzdre záveru bolo výrobné číslo zbrane znečitateľnené mechanickým spôsobom – zbrúsením (obr. 1).

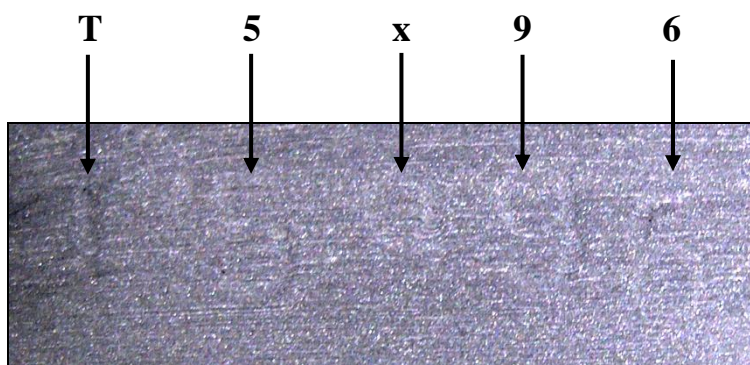

Obr. 1 Mechanicky odstránené výrobné číslo.

⁴ Odborné vyjadrenia VKE-9857/KEÚ-EXP-99 a VKE-9857-2/KEÚ-EXP-99 z roku 1999.

⁵ Znalecký posudok PPZ-KEU-SL-EXP-2014/428 z roku 2014.

Vykonanou metalografickou expertízou bolo zistené pôvodné výrobné číslo zbrane v tvare: T5x96, kde sa na mieste označenom „x“ s najväčšou pravdepodobnosťou nachádzal pôvodný znak v tvare: „9“ (obr. 2).

Obr. 2 Zviditeľnenie pôvodného výrobného čísla.

Týmto zistením bola jednoznačne preukázaná nedovolená úprava zbrane s cieľom znemožniť identifikáciu. Zviditeľnenie výrobného čísla zároveň umožní orgánom činným v trestnom konaní identifikovať zbraň a vypátrať pôvod zbrane. Vzhľadom na odstránené výrobné číslo bola táto zbraň zaradená medzi zakázané zbrane kategórie A.

4.3 Kriminalistická chémia

Do tohto času KEÚ PZ registruje jeden prípad⁶ použitia metód skúmania pomocou kriminalistickej chémie pri zisťovaní nedovolenej úpravy zbrane. Išlo o dlhú guľovú zbraň značky Zbrojovka Brno, model „Z“, na ktorej bola pozorovaním zistená úprava ústia hlavne (obr. 3).

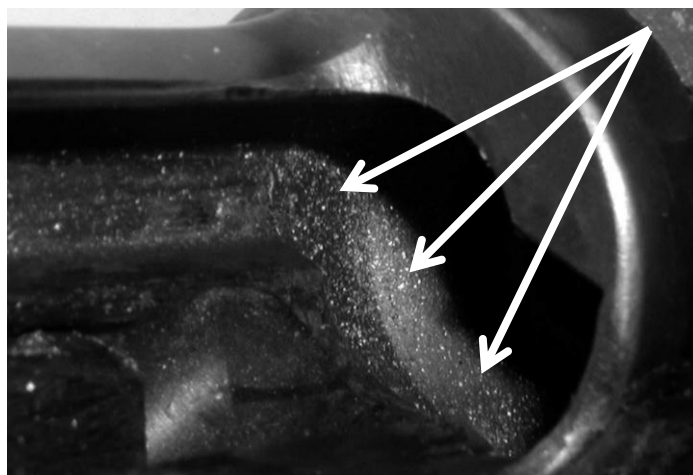

Obr. 3 Úprava ústia hlavne.

Následným pozorovaním boli zistené voľne viditeľné cudzie predmety, pravdepodobne oceľové častice (obr. 4).

⁶ Odborné vyjadrenie KEU – 8954-2/BA-EXP-2003 z roku 2003.

Obr. 4 Viditeľné zvyšky po odvrtaní ústia hlavne.

Vzhľadom na upravené ústie hlavne išlo o predpoklad, že ide o zvyšky po odvrtaní ústia hlavne. Látka červenej farby, nachádzajúca sa v ústí hlavne, bola po vypreparovaní na špeciálny terčik analyzovaná metódou rtg. mikroanalýzy. Bola zistená prítomnosť železa ako majoritného chemického prvku. Podľa získaného výsledku možno predpokladať, že v prípade vypreparovanej látky ide o oxid železitý (látka červenej farby). Táto látka vzniká oxidáciou železa v agresívnom prostredí a jej pôsobenie je zrejme aj na vnútornej strane puzdra záveru.

Na základe týchto zistení bolo možné jednoznačne preukázať nedovolenú úpravu zbrane s cieľom znemožniť individuálnu identifikáciu. V tomto prípade sa to páchatelovi aj podarilo. Bolo možné stanoviť iba druhovú zhodu s predloženou strelou. Avšak vzhľadom na nedovolenú úpravu bola táto zbraň zaradená medzi zakázané zbrane kategórie A.

5. Záver

Pri rozhodovaní o protiprávnych skutkoch a pri vykonávaní preventívnych opatrení sa v kriminalisticko-bezpečnostnej praxi čoraz viac stretávame s náročnejšími potrebami skúmania objektov kriminalistickej balistiky pre potreby orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Je to z viacerých dôvodov. Jedným z nich je neustále zdokonaľovanie súčasných konštrukčných systémov zbraní a zavádzanie moderných procesov ich výroby. Ďalším dôvodom je narastajúci počet individuálnych upravovateľov zbraní vyrobených v sériovej výrobe, ako aj individuálnych výrobcov vlastniacich moderné strojné zariadenia, na ktorých zbrane protiprávne vyrábajú alebo upravujú. Na naše územie nelegálne prichádza značné množstvo rôznych druhov zbraní, ktoré sú používané pri páchaní trestnej činnosti. Z tohto dôvodu sú aj častými objektmi znaleckého skúmania. Následné zodpovedanie otázok žiadateľom v znaleckých posudkoch vyžaduje použitie náročných kriminalistických metód a prostriedkov, niektoré z nich v rámci znaleckého skúmania absentujú.

Zabezpečením dôkazov znaleckých skúmaním – s cieľom zlepšiť súčasný stav odhaľovania páchatelov protiprávne upravujúcich alebo vyrábajúcich zbrane – navrhujeme vykonať v tejto oblasti niektoré opatrenia. Pri vykonávaní procesných úkonov (napr. obhliadka miesta činu) navrhujeme venovať zvýšenú pozornosť vyhľadávaniu a zaisťovaniu takých objektov (nástrojov a zariadení), pri ktorých je podozrenie, že by mohli byť použité pri nedovolenej úprave alebo výrobe zbraní. Pri vykonávaní niektorých trestne procesných úkonov navrhujeme využiť odborne vyškoleného kriminalistického technika, ktorý je schopný takéto objekty posúdiť a zaisťiť na skúmanie. Zvýšiť odborné a technické vedomosti policajtov podieľajúcich sa na odhaľovaní protiprávnych konaní, pri ktorých boli použité zbrane. Venovať neustálu pozornosť zdokonaľovaniu súčasných metód a prostriedkov

kriminalistickej balistiky s cieľom ich úspešného využívania v znaleckej a preventívnej oblasti.

Literatúra

KRAJNÍK, V. a kol. *Kriminalistika*. Bratislava : Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2002. 381 s. ISBN 80-8054-254-6.

Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Smernica pre výkon znaleckej činnosti a odbornej činnosti v Policajnom zbore. Bratislava : Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru Slovenskej republiky, 2006, s.18 - 28, ISBN 80-969623-9-6.

Key words: tool, identification, home-modified weapon, home-made weapon.

Summary

Article provides insight into the possibilities of tools identification used in illegal rearrangement of firearms and the manufacture of bullets to the needs of forensic - security practice. It refers to the non-use of this option in Forensic Examination and also points to an absent categorization of these types of weapons in criminology.

*mjr. Ing. Mário Adamík
KEÚ PZ Slovenská Ľupča
odvetvie kriminalistickej balistiky
e-mail: mario.adamik@minv.sk*

Recenzent: doc. JUDr. Ľudovít Letošťák, CSc.